

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2ObdoV/5/2024
Identifikačné číslo spisu:	6018200146
Dátum vydania rozhodnutia:	25.06.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Katarína Pramuková
Funkcia:	súdca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:6018200146.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Pramukovej a členiek senátu Gabriely Mederovej, JUDr. Eriky Čanádyovej, JUDr. Jaroslavy Fúrovej, a JUDr. Andrey Sedlačkovej, v spore žalobkyne: K. D., rod. D., nar. XX. F. XXXX, bytom C. XX, W. I., zastúpená JUDr. Eva Füköová, advokátka so sídlom Hviezdoslavova 3, Rimavská Sobota, proti žalovanej: Ing. Mgr. Katarína Tkáčová, so sídlom kancelárie Okružná 3, Detva, správkyňa konkurznej podstaty úpadcu Zoltán Balog - BALIMPEX, so sídlom Veterná 36, Rimavská Sobota, IČO: 10 902 279, zastúpená Advokátska kancelária JUDr. Gabriela Klátiková, PhD., s.r.o., so sídlom Terézie Vánsovej 8, Banská Bystrica, IČO: 53 796 306, o vylúčenie majetku zo súpisu konkurznej podstaty úpadcu, vedenom na Krajskom súde v Banskej Bystrici pod sp. zn. 41Cbi/1/2018, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 25. apríla 2024 č. k. 5Obo/5/2023-528, takto

rozhodol:

I. Dovolanie o d m i e t a.

II. Žalovaná má voči žalobkyni nárok na náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 100 %.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 19. apríla 2023 č. k. 41Cbi/1/2018-412, vo výroku I. určil, že rodinný dom so súpisným číslom XXXX postavený na parcelách XXXX/XXX a XXXX/XXX, k. ú. W. I. (ďalej len „rodinný dom“), zapísaný v súpise majetku úpadcu pod č. VIII - iné majetkové práva v 1 nepatrí do konkurznej podstaty úpadcu U. D. v konkurze, nar. XX. F. XXXX, bytom C. XX, W. I. a žalovaná je povinná ho v 1 z konkurznej podstaty vylúčiť. Vo výroku II. súd prvej inštancie vo zvyšku žalobu zamietol. Vo výroku III. žiadnej zo strán nepriznal právo na náhradu trov konania.

1.1. Z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie vyplýva, že v poradí prvým rozsudkom zo 16. júna 2021 č. k. 41Cbi/1/2018-251 súd prvej inštancie určil, že rodinný dom nepatrí do konkurznej podstaty úpadcu a žalobkyni priznal proti žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Na základe

odvolania žalovanej Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd odvolací uznesením z 27. apríla 2022 č. k. 5Obo/7/2021-321 v poradí prvý rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Odvolací súd v zrušujúcom uznesení uviedol, že súd prvej inštancie nevzal do úvahy skutočnosť, že došlo k zániku bezpodielového spoluvlastníctva manželov ex lege. Podľa odvolacieho súdu bolo nepochybné, že rodinný dom je už aktuálne v podielovom spoluvlastníctve žalobkyne a jej bývalého manžela, preto konanie správcu, ktorý zahrnul rodinný dom ako celok do konkurznej podstaty, nemožno odobriť. Súd prvej inštancie neskúmal, či sa reálne mohli stretnúť v jednom čase sumy obdržaných darov s hodnotou rodinného domu tak, aby bolo preukázané, že neboli použité žiadne iné finančné prostriedky. Tvrdenia žalobkyne o použití darovaných finančných prostriedkov a ich dostatočnom množstve postačujúcom na výstavbu rodinného domu bolo podľa odvolacieho súdu potrebné považovať za nepreukázané. Po vrátení veci odvolacím súdom súd prvej inštancie vyzval žalobkyňu, aby súdu oznámila návrhy na vykonanie dokazovania.

1.2. Súd prvej inštancie konštatoval, že konkurz bol na úpadcu vyhlásený uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici z 22. júna 1999 sp. zn. 36K/20/1996. Dňa 28. februára 2018 vydal Krajský súd v Banskej Bystrici uznesenie č. k. 36K/20/1996-779, ktorým uložil žalobkyňi, aby v lehote 30 dní od doručenia uznesenia podala žalobu o vylúčenie rodinného domu zapísaného v súpise konkurznej podstaty úpadcu Zoltán Balog - BALIMPEX „v konkurze“, IČO: 10 902 279 po bodom VIII. iné majetkové práva proti správcovi konkurznej podstaty. Súd v predmetnom uznesení konštatoval, že správca konkurznej podstaty v prípade rodinného domu pochybil, keď nevyznačil poznámku o nároku inej osoby na dané veci a dotknutú osobu a ani konkurzný súd neupozornil na to, že na veci zapísané v súpise konkurznej podstaty si uplatňuje nárok tretia osoba.

1.3. Žalobkyňa ako dôvod pre vylúčenie rodinného domu zo súpisu konkurznej podstaty uviedla, že stavebníčkou nehnuteľnosti ako celku bola ona sama a stavba bola realizovaná z finančných zdrojov, ktoré získala darom od svojej rodiny. Rodinný dom preto podľa žalobkyne nepatrí do bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Žalobkyňa predložila na preukázanie stavebné povolenie z 11. júla 1986, právoplatné 28. júla 1986, č. 1927/86, kde ako žiadateľ je uvedená len žalobkyňa. Súd prvej inštancie si vyžiadal od mesta Rimavská Sobota originál stavebného povolenia (keďže žalovaný predložil do konania stavebné povolenie s dopísaným menom manžela žalobkyne). Na žiadosť súdu Odbor rozvoja mesta, oddelenie stavebného poriadku životného prostredia a dopravy mesta Rimavská Sobota, zaslalo súdu overenú fotokópiu povolenia č. 1927/86 z 11. júla 1986 s tým, že originál stavebného povolenia nemá stavebný úrad k dispozícii a predložená overená fotokópia tvorila prílohu návrhu stavebníčky na vydanie kolaudačného rozhodnutia v roku 2015. Z predloženej overenej fotokópie vyplynulo, že na stavebnom povolení bola ako žiadateľ uvedená len žalobkyňa. Žalobkyňa predložila aj rozhodnutie mesta Rimavská Sobota zo 16. apríla 2015, ktoré nadobudlo právoplatnosť 11. mája 2015, ktorým bolo stavebníčke K. D. povolené užívanie stavby „Rodinný dom“ na pozemku parc. č. podľa KN - C XXXX/XXX v k. ú. W. I. na účely bývania. Žalobkyňa predložila aj Dohodu uzatvorenú medzi manželmi U. D. a K. D. z 3. mája 1994, v ktorej sa manželia spoločne dohodli, že rodinný dom s príslušenstvom a pozemok s príslušenstvom, ktorý sa nachádza v katastri W. I. parc. č. XXXX/XXX na základe pôvodného stavebného povolenia z 11. júla 1985 patria iba manželke K. D. z dôvodu, že celá výstavba bola hradená z prostriedkov jej starých rodičov a zariadenie bytu bolo hradené ešte pred sobášom z prostriedkov jej rodičov. Žalobkyňa predložila aj čestné prehlásenie zo 14. októbra 1999 podpísané matkou a otcom žalobkyne, podľa ktorého obdržala darom od svojich starých rodičov sumu 222 000 Kčs, ktoré prostriedky použila pri výstavbe rodinného domu v Rimavskej Sobote a zo sumy 15 000 Kčs zakúpila nábytok do detskej izby.

1.4. Súd prvej inštancie poukázal v odôvodnení aj na rozsudok Okresného súdu Rimavská Sobota z 10. júla 2002 č. k. 9C/125/02-10, ktorým súd zamietol návrh správcu konkurznej podstaty úpadcu proti žalobkyňi na vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov z dôvodu, že správca podal žalobu po uplynutí trojročnej lehoty. Súd konštatoval, že bezpodielové spoluvlastníctvo manželov zaniklo 21. júna 1999, kedy bol na majetok úpadcu vyhlásený konkurz.

1.5. Žalovaný v konaní predložil Zmluvu o pôžičke zo 17. marca 1987 uzatvorenú medzi Slovenskou

štátnou sporiteľňou, Okresná pobočka v Rimavskej Sobote a U. D. a K. D., z ktorej podľa súdu prvej inštancie vyplynulo, že sporiteľňa im poskytla pôžičku vo výške 150 000 Kčs a ako účel pôžičky je v zmluve uvedená stavba rodinného domu. Žalovaný predložil aj Zmluvu č. 116/92 o zriadení záložného práva z 22. septembra 1992 medzi záložným dlžníkom spoločnosťou AVIALUX Rimavská Sobota, a U. D. a K. D. ako záložcami a Agrobanka, a. s. filiálka Banská Bystrica, zastupiteľstvo Rimavská Sobota ako záložným veriteľom, podľa úverovej zmluvy s tým, že predmetom zástavného a záložného práva sú nehnuteľnosti, a to budova v hodnote 1 713 174 Kčs, rodinný dom podľa LV XXX 50 %. Žalovaný predložil aj znalecký posudok na stanovenie trhovej hodnoty rodinného domu, ktorý bol ohodnotený na 2 490 000 Sk.

1.6. Ďalej zo Zmluvy o poskytnutí štátneho príspevku na individuálnu bytovú výstavbu občanovi - stavebníkovi, z 31. júla 1986, súd prvej inštancie zistil, že žalobkyni bol poskytnutý štátny príspevok na výstavbu podľa vyhlášky č. 136/1985 Zb. o finančnej, úverovej a inej pomoci družstevnej a individuálnej bytovej výstavbe a modernizácii rodinných domčekov v osobnom vlastníctve. Na stavbu bol stavebníkovi poskytnutých organizáciou stabilizačný príspevok podľa § 19 vyhlášky, a to v sume 35 000 Kčs, ktorý je možné použiť len na úhradu nákladov spojených s výstavbou. Z predloženej dohody o zriadení práva osobného užívania pozemku č. XX/XX z 13. augusta 1984 súd prvej inštancie zistil, že Československý socialistický štát zastúpený Mestským národným výborom v Rimavskej sobote zriadil pre U. D. a manželku K. D. právo osobného užívania pozemku na parc. E. XXXX/XXX o výmere 390 m² v k. ú. W. I. pre účely stavby rodinného domu a občania toto právo prijali za úhradu 2 340 Kčs. Zo záručnej listiny z 5. októbra 1992 súd prvej inštancie zistil, že Slovenská záručná banka na základe žiadosti Zoltána Baloga AVIALUX - dlžníka zo 14. septembra 1992 a stanoviska Agrobanka Praha, a.s. zastupiteľstvo Rimavská Sobota, vo veci prevzatia bankovej záruky za úver určený na účel kúpy nehnuteľnosti v sume 4 500 000 Kčs splatného 25. augusta 1996 vyhlásila, že zaplatí veriteľovi zostatok úveru, ak ho nezaplatí dlžník, a to v rozsahu a za podmienok uvedených v záručnej listine.

1.7. Súd prvej inštancie sa následne zameriaval na posúdenie toho, či žalobkyňa preukázala, že skutočne použila len vlastné finančné prostriedky na celú výstavbu rodinného domu za trvania manželstva. Žalobkyňa v konaní preukázala, že boli výlučne jej poskytnuté finančné prostriedky, a to či už darom vo výške 222 000 Kčs, prípadne vo forme štátneho a stabilizačného príspevku v sume 45 000 Kčs a 35 000 Kčs. Súd prvej inštancie ale aj s poukazom na predložený Rozpočet materiálu na stavbu rodinného domu vypracovaný Okresným stavebným bytovým podnikom v Rimavskej Sobote na sumu 208 636 Kčs, dospel k záveru, že žalobkyni sa nepodarilo preukázať, že skutočne na stavbu rodinného domu použila výlučne vlastné finančné prostriedky. Aj keď vypracovaný rozpočet materiálu mohol v tom čase postačovať v prípade svojpomocnej výstavby, avšak samotný Mestský národný výbor, odbor výstavby, odporúčal pôžičku do výšky 150 000 Kčs. Zo Zmluvy o pôžičke uzatvorenej 17. marca 1987 vyplýva, že bola uzatvorená s manželmi U. D. a K. D., na poskytnutie pôžičky vo výške 150 000 Kčs a na účel stavby rodinného domu. Súd prvej inštancie preto uviedol, že neobstojí tvrdenie svedka (úpadcu), že táto pôžička mu bola poskytnutá výlučne na tovar ako prevádzkový úver. Samotný svedok uviedol, že v roku 1986 (keď sa začalo so stavbou rodinného domu) bol zamestnaný v Jednote, začal podnikáť popri zamestnaní a finančnými prostriedkami, ktoré dostával ako plat a neskôr aj v rámci podnikania prispieval na chod domácnosti a na podnikanie. Podľa súdu prvej inštancie preto žalobkyňa nepreukázala, že týmito finančnými prostriedkami neprispieval aj na stavbu rodinného domu. Súd prvej inštancie poukázal na závery rozhodnutia Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 28Cdo/1842/1999 a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Cdo/288/2013 týkajúce sa nadobudnutia vecí z prostriedkov vzatých z osobného majetku niektorého z manželov a súčasne z prostriedkov v bezpodielovom spoluvlastníctve. Súd prvej inštancie poukázal aj na Dohodu o zriadení práva osobného užívania pozemku č. XX/XX z 13. augusta 1984, z ktorej vyplýva, že právo užívania pozemku pre účely stavby rodinného domu bolo zriadené pre oboch manželov.

1.8. Žalobkyni sa v konaní nepodarilo preukázať, že by z pôžičky vo výške 150 000 Kčs, ktorá bola poskytnutá obom manželom, nepoužila žiadne finančné prostriedky na stavbu rodinného domu. Práve na základe tejto pôžičky bolo podľa súdu prvej inštancie vysoko pravdepodobné, že aj tieto finančné prostriedky boli použité na stavbu rodinného domu a tak došlo k zmiešaniu s financiami patriacimi

výlučne žalobkyni.

1.9. Keďže sa žalobkyni nepodarilo preukázať, že na výstavbu rodinného domu boli použité výlučne finančné prostriedky žalobkyne, súd prvej inštancie rozhodol tak, že rodinný dom nepatrí do konkurznej podstaty úpadcu v časti jednej polovice a vo zvyšku žalobu zamietol.

2. Na základe odvolania žalobkyne najvyšší súd ako súd odvolací rozsudkom z 25. apríla 2024 č. k. 5Obo/5/2023-528 v prvom výroku rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti a v súvisiacom výroku o náhrade trov konania potvrdil a v druhom výroku žalovanej priznal proti žalobkyni nárok na plnú náhradu trov odvolacieho konania.

2.1. Z odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu vyplýva, že súd prvej inštancie podľa odvolacieho súdu odôvodnil svoje rozhodnutie primeraným spôsobom, vysvetlil prijaté právne závery a odstránil nedostatky vytýkané predchádzajúcim rozhodnutím odvolacieho súdu. Odvolací súd poukázal na precízne odôvodnenie neunesenia dôkazného bremena žalobkyňou ohľadom jej tvrdenia, že na výstavbu rodinného domu boli použité výlučne finančné prostriedky patriace žalobkyni. Podľa odvolacieho súdu nebol počas konania produkovaný taký dôkaz, z ktorého by bolo jednoznačne zrejmé, že výstavbu predmetnej nehnuteľnosti ako celku, za celé obdobie jej výstavby, financovala výlučne žalobkyňa a výlučne z jej vlastných finančných prostriedkov. Odvolací súd poukázal na rozhodnutie najvyššieho súdu z 18. novembra 2024 sp. zn. 7Cdo/288/2013 a konštatoval, že pokiaľ žalobkyňa tvrdila, že do spoločného majetku vniesla vo výraznom objeme svoj vlastný majetok, uvedené by sa mohlo zohľadniť výlučne v konaní o vysporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov, a to formou refundácie. V uvedenej veci ale prišlo k vyporiadaniu bezpodielového spoluvlastníctva manželov ex lege.

2.2. K námietke o prekvapivosti rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolací súd uviedol, že o prekvapivé rozhodnutie ide predovšetkým vtedy, keď odvolací súd založí svoje rozhodnutie vo veci na iných právnych záveroch ako súd prvej inštancie za súčasného naplnenia tej okolnosti, že proti týmto odlišným právnym záverom odvolacieho súdu nemá sporová strana možnosť sa vyjadrovať, právne argumentovať, prípadne predkladať dôkazy. Odvolací súd následne uviedol, že tu nie je namieste záver o nepredvídateľnom postupe súdu prvej inštancie a prekvapivosti súdneho rozhodnutia.

2.3. K namietaným nesprávnym skutkovým zisteniam odvolací súd uviedol, že napriek širokej žalobkyňou zabezpečenej dôkaznej situácii nie je možné dospieť k záveru, že žalobkyňa skutočne preukázala, že sporný majetok sa nemohol stať súčasťou bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Dôkazy, ktoré žalobkyňa do konania predkladala z veľkej časti súviseli s obdobím, kedy sa tento majetok stal predmetom konkurzu a úpadca, na ktorého svedeckú výpoveď žalobkyňa poukazovala, je v tejto situácii menej dôveryhodným svedkom. V posudzovanej veci bolo podľa odvolacieho súdu nepochybne dôkazné bremeno na strane žalobkyne, ktorá ho neuniesla. Odvolací súd sa z uvedených dôvodov stotožnil so správnosťou rozsudku súdu prvej inštancie a v podrobnostiach naň v súlade s § 387 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) poukázal.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa dovolanie, ktorým dovolaciemu súdu navrhuje, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Dovolacie dôvody vymedzila žalobkyňa vadou podľa § 420 písm. f) CSP a nesprávnym právnym posúdením veci v spojení s dôvodom prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP.

3.1. Rozhodnutie odvolacieho súdu je podľa žalobkyne arbitrárne, prekvapivé a popierajúce pravidlá formálnej a právnej logiky. Závery odvolacieho súdu nemajú podľa dovolateľky oporu vo vykonanom dokazovaní a rozhodnutím odvolacieho súdu prišlo k porušeniu práva žalobkyne na spravodlivý súdny proces. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu nevyplýva akou úvahou sa odvolací súd riadil pri aplikácii § 143 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „OZ“) a § 149 ods. 4 OZ. Žalobkyňa v konaní produkovala také dôkazy, ktoré opodstatňovali vylúčenie sporného rodinného domu ako celku z konkurznej podstaty úpadcu. Výstavba rodinného domu bola

hradená len z finančných prostriedkov, ktoré nepatrili do bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Žalobkyňa preukázala, že disponovala najmenej sumou 302 000 Kčs, čo predstavovalo až o 93 364 Kčs viac ako bolo potrebných na výstavbu. Uvedenou sumou disponovala žalobkyňa skôr než došlo k uzatvoreniu úverovej zmluvy, kde sumu úveru použil úpadca na podnikanie.

3.2. Právnou otázkou, ktorú odvolací súd vyriešil nesprávne, je podľa dovolateľky otázka, či ak za trvania manželstva došlo k transformácii majetku, ktorý patril výlučne jednému manželovi, tvoril oddelenú podstatu a nepatril do bezpodielového spoluvlastníctva manželov, uvedené automaticky zakladá po márnom uplynutí trojročnej lehoty na vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov nevyvrátiteľnú právnu domnienku vzniku podielového spoluvlastníctva bývalých manželov na rodinnom dome s rovnosťou podielov podľa § 149 ods. 4 OZ. Podstatou prejednávanej veci podľa žalobkyne bolo, že žalobkyňa neinvestovala do spoločného majetku, ale len transformovala svoj majetok, ktorý nepatril do bezpodielového spoluvlastníctva manželov, pričom úpadca sa žiadnym spôsobom nepodieľal na realizácii stavby, preto nebola namieste automatická aplikácia § 149 ods. 4 OZ. Uvedený prípad podľa dovolateľky nebol doposiaľ riešený dovolacím súdom.

3.3. Žalobkyňa v dovolaní poukázala na dôkazy, ktoré v konaní produkovala, a to Čestné prehlásenie zo 14. októbra 1999 o darovaní financií výhradne jej osobe, fotokópie vkladných knižiek, Dohodu manželov z 3. mája 1994, stavebné povolenie z 11. júla 1986, rozpočet na výstavbu rodinného domu, Zmluvu o poskytnutí štátneho príspevku na individuálnu bytovú výstavbu občanovi stavebníkovi z 31. júla 1987, Zmluvu o poskytnutí stabilizačného príspevku na individuálnu bytovú výstavbu občanovi stavebníkovi z 18. septembra 1986 a dedičské rozhodnutia.

4. K dovolaniu žalobkyne doručila súdu vyjadrenie žalovaná. Dovolaciemu súdu navrhuje dovolanie žalobkyne zamietnuť, eventuálne odmietnuť. Žalovaná poukázala najmä na Zmluvu o pôžičke zo 17. marca 1987 uzatvorenú medzi Slovenskou štátnou sporiteľňou, Okresnou pobočkou v Rimavskej Sobote a U. D. a K. D., na základe ktorej bola manželom poskytnutá pôžička vo výške 150 000 Kčs na stavbu rodinného domu. Nespokojnosť a nesúhlas žalobkyne s rozhodnutím odvolacieho súdu nemôže byť dovolacím dôvodom. Podľa žalovanej neprišlo k naplneniu dôvodov prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP a podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP.

5. Najvyšší súd ako súd dovolací (podľa § 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala strana sporu, zastúpená advokátom v súlade s § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), dospel k záveru, že dovolanie žalobkyne je potrebné odmietnuť.

6. Dovolaateľka vymedzila prípustnosť dovolania vadou podľa § 420 písm. f) CSP a nesprávnym právnym posúdením veci v spojení s dôvodom prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP.

K dôvodu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP

7. Podľa § 420 písm. f) CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Dovolaateľka v rámci nesprávneho procesného postupu odvolaciemu súdu vyčíta prekvapivosť rozhodnutia, nesprávne vyhodnotenie vykonaného dokazovania a odôvodnenie rozhodnutia, ktoré je nedostatočné a nezodpovedá pravidlám formálnej logiky.

9. Prekvapivosť rozhodnutia namietala žalobkyňa aj v odvolacom konaní, k čomu odvolací súd poskytol žalobkyňi zrozumiteľnú odpoveď, keď uviedol, že neprišlo k zmene právnych záverov bez toho, aby mala žalobkyňa možnosť sa k nim vyjadriť a produkovať dôkazy. Žalobkyňi bolo známe predchádzajúce rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým najvyšší súd procesne nasmeroval súd prvej inštancie v ďalšom konaní v rámci dokazovania skúmať, či žalobkyňa uskutočnila výstavbu rodinného domu výlučne z

finančných prostriedkov, ktoré nepatrili do bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Odvolací súd poukázal najmä na pôžičku vo výške 150 000 Kčs poskytnutú obom manželom na výstavbu rodinného domu. Súd prvej inštancie rešpektujúc pokyn odvolacieho súdu sa preto v ďalšom konaní zaoberal uvedenými otázkami, pričom žalobkyni vytvoril priestor na navrhovanie a predkladanie dôkazov, ako aj vyjadrenie k veci. Súd prvej inštancie dospel k záveru o neunesení dôkazného bremena žalobkyňou. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie následne potvrdil a zotrval na záveroch prijatých súdom prvej inštancie. V konaní tak neprišlo k prekvapivej zmene v právnych záveroch súdov nižšej inštancie. Odvolací súd nezmenil právne východiská, podľa ktorých bola doposiaľ vec posudzovaná. Samotná skutočnosť, že žalobkyňa subjektívne s rozhodnutím odvolacieho súdu a jeho odôvodnením nesúhlasí, jeho prekvapivosť nezakladá.

10. Žalobkyňa nesúhlasí aj s hodnotením vykonaného dokazovania odvolacím súdom, ktorý sa stotožnil so skutkovými závermi zistenými súdom prvej inštancie. Najvyšší súd považuje za potrebné zdôrazniť, že dovolací súd nie je oprávnený vykonávať dokazovanie, ale je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP). Preto otázka skutkových zistení môže byť predmetom dovolacieho konania len výnimočne, pokiaľ je preskúmanému rozhodnutiu súdu možné pripísať atribút arbitrárnosti, ktorý môže byť naplnený i hodnotením dôkazov, ktoré je vykonané bez akéhokoľvek akceptovateľného základu tak, že z nich pri žiadnej mozgnej interpretácii nevyplývajú prijaté skutkové závery (I. ÚS 51/2020) alebo pokiaľ je odôvodnenie rozhodnutia extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06, I. ÚS 200/2012).

11. Dovolací súd v súlade s uvedenými východiskami konštatuje, že nezistil také hodnotenie dôkazov a prijatie skutkových záverov, ktoré by bolo možné vyhodnotiť ako zjavne nelogické až arbitrárne. Najvyšší súd poukazuje najmä na záver súdu prvej inštancie, že žalobkyni sa v konaní nepodarilo preukázať, že by z pôžičky vo výške 150 000 Kčs, ktorá bola poskytnutá obom manželom, manželia nepoužili žiadne finančné prostriedky na stavbu rodinného domu. Práve na základe tejto pôžičky bolo podľa súdu prvej inštancie vysoko pravdepodobné, že aj tieto finančné prostriedky boli použité na stavbu rodinného domu a tak došlo k zmiešaniu s financiami patriacimi výlučne žalobkyni. S uvedenými závermi sa stotožnil aj odvolací súd a podľa § 387 ods. 2 CSP naň odkázal. Najvyšší súd tu zdôrazňuje najmä účel poskytnutej pôžičky, keď v Zmluve o pôžičke zo 17. marca 1987 je jednoznačne uvedené, že účelom jej poskytnutia bola stavba rodinného domu a pôžička bola poskytnutá so záväzkom nepreviesť bez súhlasu veriteľa práve sporný rodinný dom na inú osobu, a to až do splatenia predmetnej pôžičky. Uvedenú pôžičku manželia načerpali a bolo na žalobkyni, aby v konaní preukázala, že takto čerpané finančné prostriedky za účelom výstavby rodinného domu a v čase výstavby rodinného domu, ktoré patrili do bezpodielového spoluvlastníctva manželov, na výstavbu rodinného domu použité neboli a boli použité výlučne jej vlastné finančné prostriedky. Už len uvedená skutočnosť, ktorá sa žalobkyni v konaní preukázať nepodarila, rozumne postačovala pre záver o tom, že rodinný dom nebol stavaný výlučne z finančných prostriedkov žalobkyne. Následne súdy nižšej inštancie poukazovali aj na ďalšie dôkazy produkované počas konania týkajúce sa hodnoty rodinného domu, ako aj zriadenia práva užívania pozemku pre účely stavby rodinného domu, ktoré bolo zriadené pre oboch manželov, ktoré sú z pohľadu dovolacieho súdu dôkazmi podpornými, avšak logicky dotvárajúcimi záver o tom, že rodinný dom patril do bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Samotná skutočnosť, že žalobkyňa vedela preukázať, že pravdepodobne z podstatnej časti financovala výstavbu rodinného domu z jej výlučne patriacich finančných prostriedkov nepostačuje pre záver o tom, že sa na výstavbu rodinného domu nepoužili žiadne finančné prostriedky patriace do bezpodielového spoluvlastníctva manželov, a to najmä za situácie, kedy manželia spoločne na tento účel čerpali pôžičku. Dovolací súd z uvedených dôvodov konštatuje, že nezistil nedostatky v hodnotení dôkazov, rovnako ani nedostatky odôvodnenia prijatých záverov, prípadne až arbitrárnosť rozhodnutia odvolacieho súdu, pričom poukazuje na skutočnosť, že odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu tvoria jeden celok (porovnaj II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08).

12. Podstata argumentácie žalobkyne v dovolaní spočíva v jej nesúhlase s prijatými skutkovými a právnymi závermi, čo je vzhľadom na (čiastočný) procesný neúspech žalobkyne v konaní pochopiteľné, avšak takýto nesúhlas žalobkyne sám osebe nemôže zakladať prípustnosť jej dovolania. Najvyšší súd nezistil procesné pochybenie odvolacieho súdu, na podklade ktorého by bolo možné vysloviť

prípustnosť dovolania žalobkyne. Je preto potrebné dospieť k záveru, že prípustnosť dovolania v zmysle uplatneného dôvodu prípustnosti dovolania § 420 písm. f) CSP nie je v preskúmvanej veci daná.

K dôvodu prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP

13. Podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

14. Právnu otázkou, ktorú odvolací súd vyriešil nesprávne, je podľa dovolateľky otázka, či pokiaľ za trvania manželstva došlo k transformácii majetku, ktorý patril výlučne jednému manželovi, tvoril oddelenú podstatu a nepatril do bezpodielového spoluvlastníctva manželov, uvedené automaticky zakladá po márnom uplynutí trojročnej lehoty na vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov nevyvrátiteľnú právnu domnienku vzniku podielového spoluvlastníctva bývalých manželov na rodinnom dome s rovnosťou podielov podľa § 149 ods. 4 OZ. Pokiaľ prišlo len k transformácii majetku žalobkyne, ktorý nepatril do bezpodielového spoluvlastníctva manželov, pričom úpadca sa žiadnym spôsobom nepodielal na realizácii stavby, nebola podľa dovolateľky na mieste aplikácia § 149 ods. 4 OZ.

15. Nadväzujúc aj na vyššie uvedené odôvodnenie najvyšší súd konštatuje, že dôvodom, pre ktorý žalobkyňa bola v tomto konaní úspešná len čiastočne (len v časti jednej polovice rodinného domu) je tá skutočnosť, že sa jej nepodarilo preukázať, že výstavbu rodinného domu financovala výlučne z finančných prostriedkov, ktoré patrili výlučne jej a nepatrili do bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Žalobkyňa pri vymedzenej právnej otázke vychádza z odlišného skutkového stavu, než aký bol zistený v tu preskúmvanej veci, keď ňou položená právna otázka vychádza z predpokladu, že sa jej v konaní podarilo preukázať, že pri výstavbe rodinného domu prišlo výlučne k transformácii majetku, ktorý patril len jednému z manželov. Uvedené síce žalobkyňa v konaní tvrdila, avšak toto tvrdenie sa jej preukázať nepodarilo.

16. Obsahom dovolacej argumentácie žalobkyne v tejto časti tak nie je nesprávna aplikácia § 149 ods. 4 OZ z pohľadu nesprávneho výkladu právnej normy, prípadne opomenutie aplikácie tohto (alebo iného) zákonného ustanovenia. Dovolaťka namietá, že k aplikácii § 149 ods. 4 OZ nemalo prísť, keď rodinný dom nemal byť súčasťou bezpodielového spoluvlastníctva manželov, čo sa jej ale v konaní preukázať nepodarilo. Právna otázka žalobkyne tak predpokladá odlišný skutkový stav, než aký bol zistený v tu preskúmvanej veci, preto žalobkyňou položená právna otázka nebola podstatná pre rozhodnutie odvolacieho súdu a nemôže založiť prípustnosť jej dovolania v zmysle § 421 ods. 1 CSP. Jedným z predpokladov prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a) až c) CSP je skutočnosť, že ide o otázku, od ktorej vyriešenia záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu. Dovolacie konanie nemá slúžiť na zodpovedanie hypotetických, prípadne akademických otázok. Aj pokiaľ by dovolací súd na otázku vymedzenú dovolateľkou poskytol odpoveď v intenciách žalobkyňou želaného výsledku, uvedené by nezmenilo rozhodnutie vo veci, keď žalobkyňa v konaní neunesla dôkazné bremeno na preukázanie, že rodinný dom nepatril do bezpodielového spoluvlastníctva manželov.

17. Najvyšší súd vzhľadom na vyššie prijaté závery konštatuje, že naplnenie dôvodu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP nezistil, preto je dovolanie žalobkyne potrebné odmietnuť podľa § 447 písm. c) CSP a v prípade namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci nejde o otázku, ktorá bola podstatná pre rozhodnutie odvolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 CSP, preto je dovolanie žalobkyne potrebné odmietnuť podľa § 447 písm. f) CSP. Dovolací súd odmieta dovolanie žalobkyne podľa § 447 písm. c) a f) CSP.

18. O trovách dovolacieho konania rozhodol dovolací súd v zmysle § 453 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP.

19. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 5 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.